

Taal

Het niveau op een VSO school is zeer divers. Het taalaanbod wordt afgestemd op het niveau van de leerling. Ook moet er worden gekeken naar het uitstroomprofiel. In het OPP worden de leerdoelen per leerling bepaald. In algemene zin kunnen we zeggen dat het aanbod altijd betekenisvol moet zijn.

Mondelinge taal

De woordenschatlessen worden dagelijks gegeven binnen de eigen stamgroep. Het niveau van de leerlingen is meestal zeer divers. Om onderwijs op maat te kunnen bieden maken we gebruik van DGM (Denkstimulerende gespreksmethodiek). De leerkracht houdt in de vraagstelling rekening met het denk- en abstractieniveau van de leerling. Om dit te kunnen bereiken zijn er fysieke materialen nodig. Dit doen we door gebruik te maken van thematafels en verteltassen. Elke week worden 5 woorden aangeboden. Deze woorden hangen samen met een school breed thema. De woorden worden geselecteerd via digiwak.nl. Het niveau wordt bepaald door het Peabody gemiddelde van de groep.

TAALBLOKKEN

Omdat het niveau in de klas zo divers is worden de taallessen gegeven in groepsdoorbroken niveaugroepen. De leerlingen worden ingedeeld aan de hand van het Cito spellingsniveau. Bij begrijpend lezen is de indeling conform het begrijpend lezen niveau. Het aanbod in het taalblok wordt door de leerkracht, in samenspraak met de IB-er, samengesteld. Er kan aandacht worden besteed aan de volgende domeinen: aanvankelijk lezen, voorgezet lezen, spelling, begrijpend luisteren, begrijpend lezen, stillezen en stellen.

BOVENBOUW

In de reguliere en vaardigheid bovenbouw wordt gebruik gemaakt van de Nederlandse taal methode aangeboden door Deviant: - Starttaal Instap - Via Vooraf - Via Vervolg

Starttaal Instap is speciaal ontwikkeld voor leerlingen, die de lesstof in Via Vooraf / Op weg naar 1F (nog) niet aankunnen en meer tijd en kleinere stappen nodig hebben om basisvaardigheden taal aan te leren. Starttaal Instap bestaat uit 4 thema's en bevatten elk 5 taaltaken en 1 herhalingstaak. Via Vooraf is een methode van Deviant, voor deelnemers binnen het Praktijkonderwijs, VSO / ZML en niveau 1 van het MBO. Het is een leerwerkboek met een online component, dat de deelnemer op weg helpt naar niveau 1F. De leerwerkboeken zijn overzichtelijk vormgegeven en in de inhoud wordt gestructureerd aangeboden. De leerwerkboeken zijn afwisselend. Afbeeldingen zijn functioneel en ondersteunen de lesstof. Via Vooraf biedt de taal zwakkere deelnemer binnen het VSO - ZML, PRO, VMBO en MBO de mogelijkheid om op een leuke en uitdagende manier bezig te zijn met de Nederlandse taal.

GEbruik I-PADS EN CHROMEBOOKS

Voor de onderbouw kan gebruik worden gemaakt van de verwerkingssoftware van Gynzy-kids, Junior Einstein en Squla. Tijdens de taal niveaugroepen wordt de verwerking afgestemd op de instructie.

Buiten de taalniveaugroepen kunnen de leerlingen zelfstandig werken.

Voor de bovenbouw gebruiken we de digitale verwerkingssoftware van Deviant.

Starttaal Online is een online oefen- en toets programma, waarin alle thema's en onderwerpen uit alle leerwerkboeken aan bod komen.

Rekenen, oriëntatie op ruimte en tijd

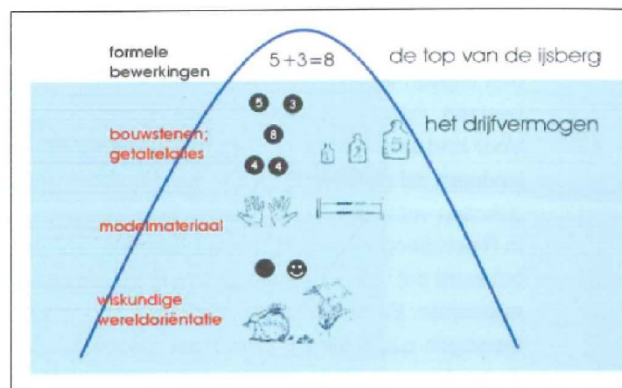
Rekenonderwijs:

Rekenen is betekenen:

leuk, betekenisvol, doelgericht en samenhang

Visie

We gebruiken de theorie van de ijsberg als uitgangspunt (wat ga ik de leerlingen leren?)

Formele bewerkingen (sommen)

Hier kan niet meer met eenheden worden gerekend

Modelmaterialen

Worden gebruikt om structuren aan te brengen

Wiskundige wereldoriëntatie

Kinderen maken kennis met hoeveelheden en getallen

We gebruiken de theorie van het handelingsmodel (hoe handel ik als leerkracht?).

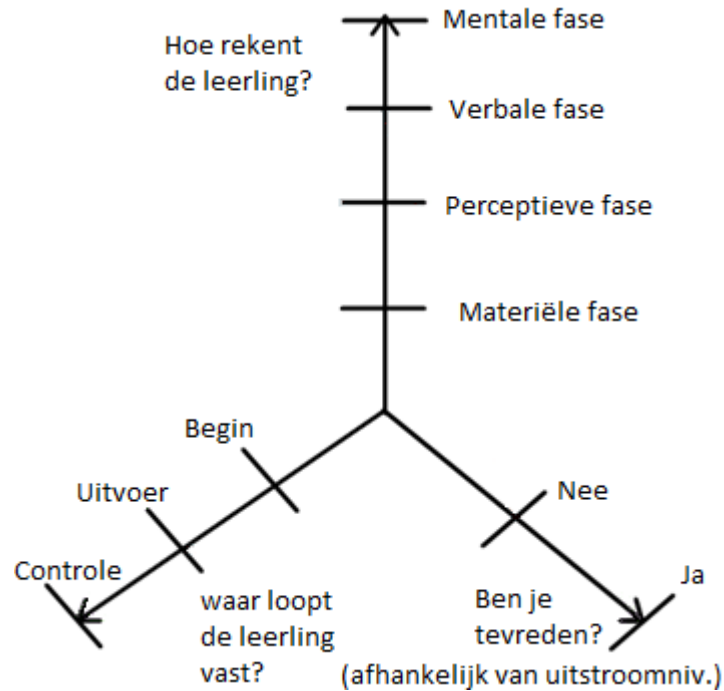

De rekenles is **betekenisvol. Iedere les bieden we lesstof aan onder de ijsberg.** We gebruiken hierbij concrete materialen en lesstof die voortkomt uit het leven van de leerlingen. We zorgen dat er samenhang bestaat. (chaining-koppelen aan voorkennis)

Afspraken over rekenen

1. De rekenles is doelgericht.
2. De doelen zijn gekoppeld aan het uitstroomperspectief en zijn voor iedere leerling op maat.
3. Alle leerlingen die op VSO De Heldring beginnen krijgen een methode onafhankelijke Citotoets voor rekenen.
Leerlingen die onder leerlijnniveau 6 zitten krijgen dispensatie voor rekenen en krijgen hiervoor in de plaats les in praktische redzaamheid met rekenen als middel in plaats van als doel. Dit betekent dat deze leerlingen geen rekenles krijgen en ook niet verder worden getoetst voor rekenen.
4. De leerlijn rekenen gebruiken we als uitgangspunt. Voor snelle rekenaars moet een apart traject worden ingezet.
5. Ieder jaar vul je voor je rekenblokgroepje de rekenmatrix in.
- 6.
7. Voor de lesstof behorende bij die leerlijnen gebruiken we de leerstofpakketten en de inspiratiebak met rekenmaterialen. De rekenles is boeiend, motiverend, vernieuwend en progressief. Aantrekkelijke/ uitdagende lessen/ actieve werkvormen/ coöperatief werken.
Te gebruiken methodes: Klasse!Winkel, De Rekenboog, Maatwerk, Op weg naar 1F, Gynzy, etc.
7. Samen met de leerlingen zet de leraar de te verrichten taak (het op te lossen probleem, de te onderzoeken situatie) eerst in de steigers. De taak wordt voor gestructureerd (scaffolding). Dit noemt men coaching op maat. Leerlingen uit de onderste ijsberg laag hebben langer steigers nodig dan leerlingen die in een hogere laag zitten.

8. Toetsen. Gedurende het jaar gebruiken we formatieve, dat is op leerkracht handelen gericht toetsen. We willen weten of de leerling de lesstof heeft begrepen en weten wat onze volgende stap is in het lesgeven. We analyseren volgens de rekenpyramide:

De Rekenpiramide

Een keer per jaar toetsen we summatief. Met deze toetsen kun je leerlingen en groepen leerlingen met elkaar vergelijken. We gebruiken hiervoor Cito toetsen VSO Dagbesteding en VSO Arbeid/ PRO. Voor leerlingen die nieuw op school komen met een leerlijn niveau < 6 gebruiken we Rekenen ZML toetsen (toetsbakken). Leerlingen die uitstromen naar vervolgonderwijs zullen vanaf 2019 een eindtoets moeten doen.

9. Leertijd voor rekenen:

In R1, R2, R3 en TG rekenen we 4 keer 45 minuten per week.

In V1, V2, V3, V4 en V5 rekenen we 3 keer 45 minuten per week.

In R4, R5 en R6 en V6 rekenen we 2 keer 60 minuten per week.

10. Iedere week krijgen de leerlingen les in

- **Getalbegrip geld meten en wegen (getalbegrip is leidend)**

Goed getalbegrip houdt in dat kinderen zich ervan bewust zijn dat een getal meerdere betekenissen of functies kan hebben. Aan een getal kunnen de volgende aspecten onderscheiden worden: kardinaal aspect (het getal als aanduiding van aantal: een bouwsel van zeven blokken), ordinaal aspect (telgetal: de vierde knikker), meetaspect (meetgetal: deze strook is vier staafjes lang), rekenaspect (rekengetal: twee erbij twee is evenveel als vier) en het coderingsaspect (het getal als naam of label: huisnummer 4).

- **Klokkijken**
- **Formeel rekenen**
- We gebruiken het direct instructiemodel.

11. We maken een planning; voor invallers is duidelijk wat er gedaan moet worden.

12. Wij gebruiken de volgende rekenstrategie als voorkeursstrategie: We gebruiken **rijgend rekenen** als voorkeursstrategie: De leerling lost de som op door het eerste getal intact te laten. Rijgend rekenen heeft de voorkeur boven splitsend rekenen, splitsen vraagt meer tussenstapjes en daardoor meer belasting voor het werkgeheugen.

Som	Type	Rijgend rekenen	Splitsend rekenen
23+45=	OZ	23+40=63, 63+5=68	20+40=60, 3+5=8, 60+8=68
64+28=	OM	64+20=84 84+8=92	60+20=80, 4+8=12, 80+12=92
68-25=	AZ	68-20=48, 48-5=43	60-20=40, 8-5=3, 40+3=43
65-28=	AM	65-20=45, 45-8=37	60-20=40, 15-8=7, 40-10=30, 30+7=37
OZ: Optellen zonder doorbreking tiental			
OM: Optellen met doorbreking tiental			
AZ: Aftrekken zonder doorbreking tiental			
AM: Aftrekken met doorbreking tiental			
<i>Bron: Rekenproblemen en dyscalculie, Ruijsenaars, Van Luit en Van Lieshout</i>			

Met de **fases van het handelingsmodel** als onderlegger ziet de opbouw van de ondersteunende materialen en modellen er dan zo uit:

- Ondersteunende middelen bij rijgend rekenen (*van makkelijk/concreet naar moeilijk/abstract*) zijn:
- *Kralenketting*: Positioneren, lokaliseren en springen vanaf willekeurige getallen, ordinale aspect (welke positie heeft het getal op de getallenlijn). (Van materiële fase overgaan naar de perceptieve fase).
- *Getallenlijn*: Ordenen van getallen, afstanden tussen getallen inschatten, positie van getallen. (perceptieve fase).
- *Lege getallenlijn*: Laatste stap in het verwoorden van het oplossen van sommen naar het hoofdrekenen van de sommen. (Verbale fase).
- *Geen hulpmiddel*: De leerling kan de som geautomatiseerd oplossen. (Mentale fase)

Het inzetten van ondersteunende middelen is er op gericht dat de leerling op termijn het middel niet meer nodig heeft. Bij de inzet van een middel is het de taak van de leerkracht om voorafgaand na te denken over hoe het middel op termijn wordt afgebouwd. Eerst het middel concreet in de hand, daarna er naar alleen naar kijken (perceptieve fase handelingsmodel). Het is niet bedoeld het materiaal te manipuleren om sommen op te lossen in deze fase.

Burgerschapsvorming

Burgerschapsvorming neemt een centrale plek in op school en komt bij verschillende vakken aan bod. Wij leren de leerlingen op een planmatige manier vaardigheden ontwikkelen waardoor zij beter in staat zijn actief deel te nemen aan de maatschappij. De leerlingen leren hoe sociaal-competent gedrag eruit ziet, hoe gaan we met elkaar om. De school werkt aan het bevorderen van normen, waarden en democratie.

Seksuele vorming

Twee weken per jaar besteden wij extra aandacht aan de lichamelijke ontwikkeling, liefde, seksualiteit, identiteit en het respect voor elkaars grenzen.

Wij gebruiken hierbij de digitale lesmethode 'Kriebels in je buik' en 'Lang leve de liefde'. Deze methodes sluiten aan bij de leerlijn seksuele vorming van de CED-groep.

